

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravitelstvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopolni se ne vračajo. — Številka pri čekovnem uradu v Ljubljani. — Narodna za ozemlje SHS: letna K 188, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo — — — — — Ljubljana.

Številka telefona 322.
tudi se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 30. aprila 1921.

ŠTEV. 38.

Nemška reparacija.

Ljubljana, 29. aprila 1921.

Dne 1. maja poteče rok, ki so ga stavili zavezniki Nemčiji radi plačila 12 milijard zlatih mark vojne odškodnine. Do tega dne mora Nemčija izplačati reparacijskim oblastem celokupno 20 milijard mark v zlatu; od tega ogromnega zneska je dosedaj izročenih šele 8 milijard. V varstvo svojih interesov, ki imajo svoj pravni temelj v versajski mirovni pogodbi, zahtevajo zavezniki izročitev zlatega trezorja nemške državne banke, ki naj bi se kot jamščina deponiral v kakem kraju zasedenega nemškega ozemlja, v Düsseldorfu ali kje drugje. Poleg tega so zavezniki odločeni, v slučaju, da Nemčija ostane trdovratna, zasesti še nekaj nemškega ozemlja, ter se je govorilo celo o zasedbi Berlina. Nasproti zavezniškim reparacijskim zahtevam vztraja Nemčija na stališču insolventnega dolžnika in kliče v tej stiski celo Združene države na pomoč. V zadevi zlata državne banke pa izjavljajo Nemci, da zlati trezor ne bi ostal v zasedenem nemškem ozemlju, ampak bi ga zavezniki kaj kmalu prepeljali v Pariz. Seveda, ako bi Nemčija ne hotela popustiti in ne bi plačala diktiranega dela reparacije, iz česar se sploh takoj razvidi nemška mala fides. V strahu pred novimi represalijami sta se nedavno obrnila Fehrenbach in dr. Simons na velikodušnost Združenih držav, ki niso ratificirale versajske mirovne pogodbe; naprosila sta jih, naj prevzamejo vlogo razsodnika ter sta v svoji diplomatski vlogi slovesno izjavila, da se bo Nemčija brezpogojno uklonila ameriškemu sklepu, koliko naj Nemčija plača. V pariškem dnevniku »Journal des Débats« je te dni obravnaval publicist Gauvain to zvičajno nemško potezo in je predvsem poudaril, da morata razsodnika izvoliti obe stranki in da je torej nemško besedičenje o ameriškem razsodišču, ki nanj apelira samo Nemčija, pravni

nezmisel. Ne glede na to povdarja tudi Jugoslovenom znani Gauvain, da zavezniki v nobenem primeru ne morejo verjeti iskrenosti nemških zagotavljanj, ker pri nemški zavratnosti nimajo nobene garancije, da bi Nemčija tudi izpolnila sklepe ameriškega razsodišča. S tem se popolnoma strinjamo, ker ne verujemo na nemško dobro voljo, izpolniti v Versailles-u kontrahirane obveze. Ameriški državni tajnik Hughes je v sporazumu z unijskim predsednikom Hardingom odgovoril na nemško prošnjo, da Amerika v reparacijskem vprašanju odklanja vlogo razsodnika, in je iz mednarodne uljudnosti pristavil, da je Amerika pripravljena, slišati konkretne nemške predloge o reparaciji, da jih bo študirala in po možnosti tolmačila zaveznikom. S tem se je nemški načrt takorekoč izjalovil in je francoski min. predsednik Briand zadel bistvo, ko je zadnjič izjavil v zbornici poslancev, da je nemška mala fides vsemu svetu jasna, in da je Francija odločena, v sporazumu z Anglijo v tem prepričanju poseči po prav radikalnih sredstvih, da upogne nemški hrbet. Vprašanje reparacij bi bilo seveda mnogo enostavnejše, da nima Nemčija na vzhodni meji za zaveznika ruski boljševizem. Zavezniki to dobro vedo in zdi se nam, da po svoji globokejši filozofični intuiciji sedanja moč boljševizma in njegovo usodo boljše razumejo kot pa Nemci. Vendar zavezniki mislijo, da je kljub sedanjemu evropskemu socialnemu vrenju, ki mu res ne vemo rezultata, še vedno umestno, nastopiti energično proti Nemčiji in ji poklicati v spomin njene dolžnosti kot država, ki je v prvi vrsti zakrivila svetovno vojno, namesto, da bi surplus svojih sil udeležila v mirnem kupčijem tekmovanju na svetovnem trgu, kjer je dovolj prostora za vse evropske narode. Ali mi smo čitali, da je pri pogrebu bivše nemške cesarice neštevilno občinstvo in cela armada nemških oficirjev v uniformah navdušeno vzklikala nav-

zočim bivšim pruskim in drugim nemškim princem — in to je za ves civilizirani svet merodajno, ker vidi, da se Nemci še niso dokopali do spoznanja, da je nemogoče, v Evropi uganjati kolonialno politiko, in naj tudi koketirajo z boljševizmom, ki ga ne razumejo.

Nas zanima potek reparacijske krize, ker je Jugoslavija pri tem neposredno udeležena. Bivša kraljevina Srbija je udeležena na reparacijah in ima predvsem nalogo, izvesti reparacijske zanteve napram Bulgarom, ki sledijo še vedno predvojnimi in medvojnimi tradicijam in uravnava smer svoje zunanje politike po nemškem vzgledu. V zadnjih tednih se je razmerje med Jugoslavijo in Bulgarijo občutno poostri, ker Bulgarija odklanja reparacijo, ki ji jo nalaga neuillyska mirovna pogodba, ter pravi, da ne more izpolniti navedene pogodbenne dolžnosti.

V vprašanju bulgarskih reparacij smo navezani nase in ne smemo računati z zapadno pomočjo. Kakšni so uspehi jugoslovenskega poslanika v Parizu dr. Vesniča, ne vemo, ali pri sedanjem kaotičnem evropskem položaju se moramo glede bulgarske reparacije postaviti na lastne noge in misliti, da se bo večina jugoslovenske javnosti v reparacijskem vprašanju strinjala z vsakim energičnim korakom vlade napram Bulgarom.

Potreba in korist strokovne in gospodarske organizacije trgovstva.

(Poročilo F. Zelenika na mariborskem trgovskem skodu).

V svojem poročilu hočem govoriti o potrebi in koristi strokovne in gospodarske organizacije trgovstva ter o izobrazbi trg. stanu.

Da nam pa bo ta potreba in korist očitnejša, si najprej predočimo pomen trgovine.

Trgovina je skoraj tako stara kot je star človeški rod, saj je bila pri najstarejših narodih in sega v predzgodovinsko dobo. Seveda Adam in Eva nista poznala trgovine, ker sta bila sama, tudi ni bilo trgovine, ko sta imela že kopico otrok. Se mnogo rodov pozneje ni poznalo trgovine, saj so bile potrebe človeka tako malenkostne in enostavne, dokler je živel od lova, da jih je lahko kril z lastnim delom. Šele z razvojem živinoreje in poljedelstva so postajali proizvodi človeškega dela različni in potrebe take, da so morale s početka posamezne družine, pozneje vasi in nazadnje cele pokrajine izmenjavati med seboj svoje pridelke. S tem izmenjavanjem je nastala trgovina.

Iz starega veka navedem le Feničane, ker so bili oni takrat to, kar so danes Angleži. Tudi Feničani so se pečali s pomorsko trgovino in vganjali kolonialno politiko. Ko so jim drugi narodi uničili naselbine in pomorsko trgovino, so Feničani propadli in izgubili iz zgodovine, ker njihova tesna in nerodovita domovina jim ni mogla živeti.

Iz drugih dob navajam Benetke, Genuo, stari Dubrovnik, katera mesta ali republike so zrastle s trgovino in propadle s propadom svoje trgovine. S trgovino je postala Španija velika in mogočna. Z uničenjem španske armade leta 1588 je začela propadati španska trgovina, pa tudi politična moč in ugled Španije. Z bitko pri Trafalgarju leta 1805 je bilo zaključeno to propadanje.

Angleži so uničili prej tako mogočnega konkurenta, kakor so pozneje ugonobili Nizozemsko. Ta je imela veliko kolonialno posest, veliko vojno in trgovsko mornarico, katera je omogočala dobičkanosno pomorsko trgovino. Nizozemska je imela baje osemkrat več prebivalstva, kot bi ga mogla preživeti zemlja. Angleži so toliko časa nastopali proti Nizozemski da so uničili njeno trgovino in blagostanje. Nek takratni pisatelj pravi, da je postalo Zuidersko jezero gozd jamborov na gnjajočih trgovskih ladjah, dežela polna beračev, po amsterdamskih ulicah pa

Ivan Burger, usnjarski strokovnjak v ministrstvu za trgovino in industrijo:

Naša usnjarska industrija.

(Nadaljevanje.)

Bosanska kožuhovina je iskana. Trgovci plačajo za njo bolj ceno, nego za srbsko blago, ker je značilnejša v barvi in dolžini dlake. Zverka živi v višjih, gozdnatih krajih, ki so bolj izpostavljeni klimi, kakor pa nizka brda v Srbiji. Bosanski prekipci imajo običaj, kot mi je pripovedoval g. Jovo Gjurković iz Banje-luke l. 1917, da izberejo iz prebogate zaloge kožuhovine boljše lepšo sirovo robo in isto prodajo pod imenom »kranjskega blaga« 10 odstotkov dražje od druge bosanske na ljubljanskem semnju. Dosti kož divjih koz (gamsov) sem videl pri obeh mostarskih kožarjih, od katerih eden jih deloma stroji za glave; isto tako ima tudi Foča na leto ca. 100 kož od divje koze, ki pridejo večinoma iz Črne gore. Te kože so zelo dobre za avtomobilsko suknje ali kot jehovina za hlače in rjuhe, slično jelenovim. Po sebi umevno ni v Bosni nobenega modernega krznarja, ki bi znal kožuhovino pravilno vstrojiti, dlako barvati, razven v Sarajevu, kjer sta dva,

ki pa samo šivata izdelano importirano kožo. Muslimani nosijo na svojih dolgih suknjah kraje obrobljene s kožo letne, temno rujave lisice. 1914 so pobili v Bosni 267 volkov, 26 medvedov, 1916 132 volkov in 7 medvedov ter plačali 1916 13.804 K premije v svrhu pokončevanja roparic, ki pa so se posebno l. 1920 razmnožile, kakor se je bralo po časopisih.

Bosanska vlada navaja pod števil. 123.535-19 letnega izvoza lisičjih kož 20.000, kun belic 3000, zlatice entisoč, vider 500, divjih mačk 300, dihurjev 2000, volkov 250, medvedov 50, zajcev 80.000. V zemlji sami se potroši letno (števil. bosanske vlade 156.191-19) 5—600 lisic, 100 kun; uvozi se izdelanih kož iz Nemčije 2—3000 ameriškanskih rumenih lisic (Virginiertüchse), 1000—1500 malih vider (šasura = Nerzen) za ženske bunde, 1000—1200 krtovih kožic danska, 1000 astrahana, 2000 bizama, 2000 pobarvanih kuncev, 3000 hrčkov, 1000 (Schoppen), 100 hermelina, 200 belih ruskih lisic. Celokupna Jugoslavija nima pravega krznarja, da ne govorim o kaki taki tovarni. Ako samo Bosna toliko krzna uvozi, koliko bogati Srem, Banat, Beograd in Hrvatska.

Import in eksport usnja in kož:

	Leto	Import K	Eksport K	Eksport — ali +	Vsega prometa	Opomba
usnje in usnjeni izdelki	1909	4.955.511	670.952	— 4.284.559	5.626.463	qu 11.784 po bos.-herc. kompasu za 1911/12 str. 3.
	1911	6.969.052	479.254	— 6.489.798	7.448.306	po sumarnem izveštaju trg. in obrtn. komore bos. 1911.
sir, kože in kožica	1909		4.414.211	+ 4.414.211	4.414.211	qu 14.239 po Bos.-Herc. Kompassu

Kakor razvidno, pokrije eksport sir. kož l. 1909 import usnja skoro tudi po quintalih. To si razlagam na ta način, da se je izvozilo mnogo kožuhovine, ki je bila draga, a je malo tehtala. Odšle so sir. kože in zasluzek pri njih, ne računajoč eksistence domačih delavcev. Eksportirale so se vstrojene neizdelane (summachgare) ovčine in kozine (mješine) i sahtijan) v Nemčijo in Madjarsko. Tam so pri malih stroških dodelave zaslužili masne dobičke in pošiljali izdelane kože nazaj. Po prevratu so se pošiljale te kože v Banat in tudi v Tržič. Ker pa so se med vojno priučili bosanski kožarji, da so puščali na koži polno mesa, celo ušesa, parklje in dlako, kožo pa prebrzo strojili — radi blokade osrednjih sil se je kupovalo vse, kar je bilo koži podobno — zato se te kože trgajo, kakor papir

in se jih ne more upotrebiti. Importiralo se je usnje iz Avstro-Ogrske; tudi Tržič je zalagal Bosno s čevlji. Bolja kvaliteta usnja je prihajala iz Francoske in Nemčije. Ker so se med vojno razvile slov. usnjarske tovarne do visoke popolnosti, ki so že pred vojno imele za 18 milijonov plusa eksporta, morajo iste gledati, da si zasigurajo trg za svoje izdelke v Bosni, odkoder lahko dobe sir. kože drobnice. Potreba pa je tudi, da gre država na roko onim tovarnam, ki se mislijo ustanoviti v deželi sami z jugoslovenskim kapitalom, najsibo v strokovnem, ali pa v pogledu dobave strojev. Pustiti pa je treba, da bodo vsa bodoča usnjarska podjetja slobodno v privatnih rokah, da se ne dogodi, kot se je dogodilo v Avstriji, ki je postavila v Jeleč, 24 km od Fače usnjarsko tvornico

je rastla trava. Take so posledice propada trgovine.

Radi prvenstva v svetovni trgovini se je pričela svetovna vojna, v kateri je podlegla Nemčija, ki je ogrožala angleško prvenstvo.

Mirovne pogodbe kažejo, da Angleži niso šli v boj za malih narodov pravice in svobodo. To poznajo le, če gre v njihovo kalkulacijo. Angležem je bilo za trgovino in premoč na morju.

Leta 1910 je znašala vrednost svetovne trgovine 150 tisoč milijonov mark. Angleški delež je znašal 27%, sedaj si lahko predstavljamo velikanski obseg angleške trgovine.

Trgovina je izvor blagostanja, zadovoljnosti, reda in kulture. Trgovca je bil vedno pionir kulture in širitelj civilizacije in blagostanja.

Ti podatki z odstopajo, da vidimo pomen trgovine. Kdor omalovažuje ali celo blati trgovino, ne škoduje samo pripadniku trgovskega stanu, nego vsemu narodnemu gospodarstvu. Vse države vseh narodov in vekov so se trudile, da dvignejo trgovino, saj brez trgovine ni ne narodnega blagostanja, ne procvita države.

Ruski in madžarski komunisti so hoteli odpraviti trgovino, pa so se prav hitro prepričali, da bi s propadom trgovine propadlo tudi njihovo gospodarstvo.

Avstro-Ogrska je vedno in povsod ovirala trgovino Srbije, ker je vedela, da s tem najbolj in najlažje škoduje svoji mali pa delavni sosedu.

Vpletem naj, da glavna moč trgovine sloni na morju. Jugoslavija pa ima stotine km morskega obrežja, dobre naravne luke in najboljšo mornarje celega sveta, precej tonaže za obrežno plovo, pa tudi za prekomorski promet.

Ko je nastala Jugoslavija, je zašel sveži duh tudi v trgovini. Ali le kratko je trajala svoboda trgovine, zopet so jo začeli daviti. Slov. Narod je pred kratkim pisal, da so pandurji tlačili trgovino. Odkod ti pandurji?

Če pogledamo nazaj v vojno dobo, vidimo, da so nosilci sablje s pomočjo vihtilcev birokratskega peresa onemogočili svobodno trgovino, katero so prevzele polagoma nastale vojne centralne baje v blagor ljudstva, v resnici pa so bile največje odiralnice.

Izločili so iz trgovine trgovca, niso se posluževali njegovega organizatoričnega dela in izkušenj, ne trgovskih naprav, zato pa so se pokvarjale velike množine blaga, milijarde vrednosti, zastal je promet

z živili, preskrba je postala pomanjkljiva in neredna, kar je rodilo verižnike in navijalce.

Ob postanku Jugoslavije so se poskrili verižniki in navijalci, ali ko so prišli tudi v Jugoslaviji vojni centralarji do sape in vpliva, so nastopili tudi verižniki in navijalci. Ti so se rekrutirali ves čas ne iz vrst rednih trgovcev nego iz takih, ki se prej niso poklicno pečali s trgovino.

Nezmožnost in ne trgovsko delovanje vojnih central, navijalci in verižniki, pomanjkanje blaga, nepravilno zadržanje birokratizma, je rodilo nerazpoloženje ali sovražstvo proti trgovini sploh tembolj, ko je časopisje metalo v en koš vse, stare in poštene trgovce, pa vojne dobičkarje in navijalce.

Da so trgovcu vzeli med vojno trgovino z roke drugi in da je nastalo pozneje proti njemu sovražno mišljenje, si je sam veliko kriv.

Trgovca se ni potegoval v javnosti ne za čast pa tudi ne za koristi svojega stanu, nego se je vedno izogibal in bal javnosti.

Slovenski trgovec mora slediti svojemu srbskeinu tovarišu, kateri je bil pred vojno skoraj edini duševni in gospodarski voditelj svojega naroda.

Dokler nismo imeli Trg. lista, se je dan za dnevom napadalo trg. stan v časopisju. Z nastopom trg. lista so postali ti napadi redki in so končno popolnoma izostali. Trg. lista zasluga je, da so pri volitvah v narodno skupščino poznali tudi trgovski stan, Trg. lista zasluga je, da se danes govori že mnogo bolj spoštljivo o trg. stanu.

Veliko pa je k temu pripomogla tudi stanovska organizacija. Glede organizacije je bil trg. stan preje jako malomaren. Požrtvovalnim tovarišem se je posrečila organizacija trg. stanu in Zveza trg. gremijev in zadrug jo bo še izpopolnila. Organizacija bo polagoma odpravila separatizem iz trg. vrst in rodila čut vzajemnosti in tovarištva.

Člani organizacije pa je ne smejo pozabiti, kadar je navidezno več ne rabijo, tudi ne smejo misliti, da jim obrambna organizacija ni več potrebna, če so nehali napadi. Tudi ne smejo misliti, da imata dolžnost čela le načelnik in tajnik in da sta le ta dva kriva, če kedaj kaka stvar ne izteče povoljno. Delati morajo vsi člani.

(Konec prihodnjč.)

Finančni sosvet.

V sredo, dne 27. aprila so začele razprave finančnega sveta pri finančnem ministristvu v Beogradu. Na oficijelnem dnevnem redu je 1. vprašanje državnega posojila; 2. predlog finančnega ministristva o novem zakonu o trošarinah in o taksah, dalje 3. vprašanje monopola soli in 4. eventualija. Razen tega širšega finančnega sosveta obstoji pri finančnem ministristvu ožji finančni odbor, katerega člani se že cel mesec bavijo s finančnimi vprašanji, ki so v zvezi z pripravo državnega proračuna za finančno leto 1921-22.

Vprašanje najetja investicijskega državnega posojila v inozemstvu ali v tuzemstvu, je bilo prav posebno povdarjano na razpravah državnega gospodarskega sveta, začetkom februarja, kjer so se zainteresirani izrekli za tako posojilo v svrhu obnove in saniranja našega prometa, ki je glavni problem našega gospodarstva. Vprašanje, ali naj bi bilo to posojilo notranje ali zunanje, se ni razmotrivalo. Za eno kot za drugo bi bilo treba šele vstvariti celo vrsto predpogojev, organizirati zveze in propagando v inozemstvu, rešiti pereča vprašanja doma, ki na našo veliko gmotno in moralno škodo ostajajo predolgo nerešena, da ne bi najetje posojil povzročilo novo ero zadolževanja, namreč zadolževanja napram inozemstvu, kateremu bi se v kompenzacijo moralo potem dovoliti različne privilegije in gospodarske koncesije, ki bi nas vodili navzdol v gospodarsko in s tem indirektno v vedno nevarnejšo politično odvisnost. Vprašanje zunanjega posojila je zadnji čas tudi naša jugoslovanska strokovna žurnalistika obširno in precej izčrpno razpravljala ter pri tem posebno povdarjala po-

men naših kolonij v Ameriki ter njene gospodarske organizacije.

Glede problema notranjega posojila so si vse gospodarske skupine, pri nas jedine v tem, da bi bilo predvsem potreba odstraniti hibe, ki so bile napravljene pri prvem bonskem posojilu, dalje pa v znatni meri vpoštevati vojna posojila bivše Avstrije, katera so se morala mnogokrat popisati vsled nasilnega pritiska avstrijskih oblasti. Le na ta način bi se dalo zopet pridobiti popolno zaupanje širokih slojev in ukloniti nerazpoloženje, ki zaenkrat še med publiko gloda. Mi bomo temu vprašanju posvetili vso pažnjo in o njem obširneje poročali.

Temeljite revizije je potrebna trošarina, ki je bila lansko leto kljub vsem prepričevalnim podatkom in ugovorom z strani zastopnikov Zveze gremijev uveljavljena. Praksa je pokazala, da bi bilo treba znatno znižati, ako ne popolnoma odpraviti trošarino na cikorijo in kavin nadomestek, ki ga uživajo itak le manj premožni sloji, dalje, da bi kazalo po vrednosti izravnati trošarino med vinom in pivom. Načrt predvideva, kakor smo poučeni, povišanje trošarine na domače vino na 1 krono za 1 liter. Zato bi bilo potrebno, da se zniža trošarina na pivo v razmerju cene med pivom in vinom. Znižati je treba trošarino na karbid, ki je v primeri z drugimi svetilnimi sredstvi, nesorazmerno visoko obremenjen in je vsled tega njegov konzum v tuzemstvu padel na eno tretjino. Pri električni razsvetljavi bi kazalo obdavčiti s trošarino tok namesto žarnice in pri plinu razločevati med porabo v industrijske svrhe in v svrhu razsvetljave. Trošarina, ki se pobira na alkohol in je itak dovolj visoka, naj bi se ne pobirala še potem posebej od ruma, konjaka in likerjev. Trošarino na mineralne vode in sodavico, ki je napravila več škode kot koristi, pa bi kazalo popolnoma ukiniti. Tudi glede specialne trošarine v Sloveniji je mnogo izpreminjivalnih predlogov.

Projekt o novih taksah predvideva razširjenje 94 postavk srbskega taksnega zakona na nove pokrajine, ki so bile sprejete s precejšnjim nezadovoljstvom. Zavedlo se je takrat za vsako vlogo, za vsak administrativni odlok, za vsako ekspedicijo, za vsako uradno manipulacijo pristojbine in kolke, na kar naše občinstvo že desetletja ni navajeno. Zavedlo se je sicer socialno opravičeno, toda prav občutljiv zabavni davek, nove konzularne, policijske in obrtne pristojbine. Podanih je bilo proti njim več protestov, ki so obsojali zastarel sistem taks, sedaj pa imamo novih 94 postavk, s katerimi je zadeta skoro vsaka kretnja uprave in gospodarskega življenja.

Tako so v novem načrtu obsežne kupne in prodajne pogodbe, reklame, inserati, napisi trdk, akcije, menjice, borzni zaključki, čeki, boni, poštne, prevodi, koncesije, obrtni listi, licence, avtomobili, vozila, parobrodi in cele vrste drugih predmetov. Takse so predpisane po večini še enkrat tako visoke, kakor jih je predvideval srbski taksni zakon. Površna egalizacija taks je zelo neugodna za male ljudi, za male spore in droben promet, ker jih obremenjuje z izredno visokimi odstotki. O tem obsežnem poglavju bomo še po razpravah obširneje poročali.

Finančno ministristvo je pripravilo tudi nov projekt prometnega davka, ki je sicer mnogo modernjši in pravičnejši kot lanskoletni osnutek, ki pa je praktično neizvedljiv v večini pokrajin naše kraljevine, ker predvideva urejeno knjigovodstvo, o katerem po Bosni in Južni Srbiji, pa tudi pri nas na deželi ni govora. Gotovo pa je, da bo finančni minister, če se mu ta davek v tej obliki ne odobri, zahteval kritje v kakšni drugi obliki in bo zopet treba iskati novega primernege kompromisa. Glede ostalih direktnih davkov so tudi pripravljene daljši referati, h katerim bo treba zavzeti stališče.

Glede monopola soli smo decidirano že opetovano izjavili, da je sedanji sistem monopola za državne finance, kakor tudi za konzumenta najprikladnejši, ker jim nese brez vsa-

kega rizika, stroškov in drugih neprijetnosti samo v Sloveniji do 60 milijonov kron čistega dohodka. Ako bi prevzela monopolna uprava prodaje v lastno režijo, kakor je bilo proračunano v letošnjem proračunu, bi znašali izdatki za upravo monopola soli nič manj kot 30 milijonov kron, za katere bi se čisti dohodek zmanjšal.

Zeleli bi, da med eventualijami spravijo naši delegati razna finančna vprašanja na razgovor. Predvsem vprašanje likvidacije 20 odstotnih bonov za denar, ki je bil pridržan ob priliki zamenjave bankovcev, dalje vprašanje carinske administracije, vprašanje deklariranja vrednosti izvoznega blaga, vprašanje izpopolnitve strokovnega šolstva, novih poštних pristojbin in 50 odstotne oddaje za uvoz nemškega blaga. Mi z velikim zadovoljstvom pozdravljamo improvizirani finančni svet in upamo, da bo finančni minister v praktiki dosegel glede finančnih vprašanj boljši sporazum kot s skupščino.

Pregled zakonitih določb, ki urejujejo davčna vplačila pri neposrednih davkih.

Vprašanje pravočasne poravnave davkov ima posebno dandanes velik pomen. Predvsem zahtevajo javne oblasti opetovano od strank potrdila, da so poravnale vse davke. Vrh tega se za slučaj zakasnitve davčnih vplačil pobirajo velike izvršilne pristojbine. Da svoje bralce obvarujemo takih neprilik, podamo tu pregled najvažnejših predpisov, ki urejujejo davčna vplačila.

Za vsacega je danes predvsem važno vprašanje, kateri davek je že zapadel v plačilo in koliko ima plačati na dotičnem davku z avtonomnimi dokladami vred.

Ako hočem na to vprašanje odgovoriti, moram vedeti predvsem:

1. Katere davke in avtonomne doklade plačujem;
2. ali so dotični davki že definitivno odmerjeni;
3. ali definitivna odmera zadeva tekoče ali pa že preteklo davčno leto;
4. vedeti mi je (pri tekočih davkih), v kolikih obrokih je dotični neposredni davek odplačevati in
5. kolik maksimalni rok imam v to na razpolago.

6. Konečno mi je še vpoštevati, da je poravnava davčin za prvih 5 mesecev leta 1921. urejena na poseben način. (Glej spodaj)

Ako vse to vem, tedaj se mi ni bati, da mi bo plačati zamudne obresti in izvršilne stroške. Vrh tega lahko kontroliram davčno iztirjavo.

*

S tem preidemo na podrobnosti. Uvodom bi omenili še sledeče: Davčne oblasti so sicer pri odmeri davkov precej hitre, vendar vzlic temu se le redko zgodi, da bil davčni zavezanec že takoj ob začetku vsakega leta v posesti plačilnega naloga za kak neposredni davek za dotično tekoče leto.

Edino hišno-najemni davek se večinoma tako pravočasno priredi, da dobimo že okrog 15. januarja tudi že definitivno odmero za dotično (davčno) leto. Ako imam v rokah za tekoče leto definitivno davčno odmero, tedaj je nadaljno postopanje lahko.

K državnemu davku in k pripadajočim državnim pribitkom prištetjem še avtonomne doklade. Slednje začetkom leta večinoma tudi še niso znane. Radi tega jih je vpoštevati v višini (v %) kakor za zadnje že določeno leto. Na ta način ugotovljeno davčno svoto je razdeliti v toliko delov, v kolikor obrokih je dotičen davek na leto poravnati. Zadevne plačilne roke za posamezne davčne kategorije navajamo koncem članka.

Ako poravnam davščino v določenih rokih in sicer v maksimalni dobi, katero imam na razpolago, tedaj me ne more zadeti nikaka izvršilna pristojbina.

*

Žal, da davki kakor smo že zgoraj omenili, začetkom leta večinoma še niso znani. Davčna oblast rabi dalje časa, predno ugotovi obdačbeno podlago in odmeri odpadajoče davščine.

1. 1891 s 70.000 fl., katere je vodil neki P. Brauneck, teoretik, a praktik v toliko, da je vodil v knjigah 300 delavcev, de facto jih imel 30. Isti je zaigral posamezne noči po par tisočakov, pustil si devati v kože cela polena radi teže; zato je podjetje propadlo. — Bosanska vlada pa je dala pod štev. IV. 174.987-08 brezplačno stroje iz Jeleče A. Alkalaju iz Sarajeva, ko so stali celih 15 let izpostavljeni vremenskim neprilikam. Ta Alkalaj pa je ponudil že v par letih svojo malo tovarno državi na prodaj; danes izdeluje tenak podplat druge vrste. Istotako je kupila Avstrija 1. 1889 v Dolcu pri Travniku, kjer je danes tovarna za žveplenke, nekemu Trenkmannu za 13.000 fl. zemljišče za tovarno finega usnja ter se obvezala, da bodo vsi bosanski mesarji parali kože, posebno pa male kožice in ne istih kot običajno sušili v mehovich. Deloma je to na mestu, ker se tako prerezana koža bolje suši ter ne more kakšen nepošten mesar ali prekupec zakriti v njo radi teže polen. Ker pa so naposled zmagali mesarji, primorana je bila Avstrija bogato odsluviti Trenkmanna, a realizovanje tovarne je šlo po vodi. V Bihaču so nameravali zgraditi tovarno za kože, v Tuzli za čevlje, v Sarajevu za kopa, v Mostarju za chevreau, ki pa je propadla že v ideji radi silnega odpora tamkajšnjih usmiljenih sester in župnika. Za Visoko je poslala Avstrija nekega inženjerja na Hrvatsko, da študira usnjarske prilike, visočanska občina pa je dala brezplačno zemljišče na razpolago; vse pa je razpadlo, ker ni nihče razumel psihe tamkajšnjih kožarjev, ki so se končno z ostrimi protesti vgnili radi nespozuma proti vsem »novotarijam«.

(Dalje prihodnjč.)

Vzlic temu mi je plačati davke za tekoče leto in sicer v višini predpisa za predidno davčno leto. Tako določa § 5. zakona z dne 9. marca 1870, drž. zak. št. 23.

Ta zakon se v obče ne vpoštevata zadosti. Običajno se domneva: ker nisem za tekoče leto prejel plačilnega naloga za ta ali oni neposredni davek, mi tudi ni plačati toliko časa tega davka, dokler ne dobim davčnega plačilnega naloga.

To je zmotno! Davek se v tem slučaju tudi pobira in sicer provizorično v višini zadnjega definitivnega predpisa.

Pri tej priliki bi opozorili bralce še na neko drugo zmotno.

Davčni urad pošilja davčnim strankam razne opomine, ako stranke v določenih rokih ne poravnajo zapadlih davčin. Opominja jih s poštnimi šeki. Davčni zavezanci teh opominov običajno ne razumejo prav. Navadno se misli, da so to definitivni davčni predpisi. Stvar je pa čisto druga.

Davčni urad ima le nalog, da pobira davke. Ako se davščine ne poravnajo ob določenih terminih, jih iztirjava. Kakor hitro mine dotični plačilni obrok in pa zakoniti maksimalni plačilni rok, ima nalog, da prične z administrativno izvršbo, to je, da pošlje »opomin«. V opominu se navajajo zapadle davščine in izvršilne pristojbine.

Ti opomini niso torej nikaki predpisi, ampak se nanašajo le na davčne definitivne predpise. Davčni urad redoma ne pripisuje davkov, ampak jih le iztirjava.

Zgoraj smo omenili, da se neposredni davki pobirajo toliko časa po zadnjem definitivnem predpisu, dokler jih davčna oblast definitivno ne odmeri. Navedeno velja tudi za avtonomne dolžade.

Ako davčni zavezanec na ta način za tekoče leto preveč ali premalo plača, to davčni urad zravna takoj, ko dobi definitivno odmero.

*

Za vsak neposredni davek so določeni posebni termini, ob katerih ga je plačati.

Ti obroki se naznanjajo občinstvu vsako leto. Tako določa § 2. z dne 9. marca 1870, drž. zak. št. 23.

Ti plačilni termini so navedeni koncem tega članka in veljajo v obče za vsa leta, razun za prvi semester leta 1921. Za to leto pa določa razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 18. decembra 1920, št. a. l. 1601/2. ex 1920, razglašen v 150. šte. »Uradnega lista« z dne 31. XII. 1920, da je vse davke, odpadajoče na dobo od dne 1. januarja 1921 do 31. maja 1921 plačati že v dobi do dne 15. januarja 1921. Izjeme delajo tu le vojni davek in davek na poslovnih promet.

Navedene občne plačilne termine je torej pravilno razumeti. Veljajo namreč le za tekoče davčne predpise! Ako prejmem v letu 1921 plačilni nalog za davčno leto 1919, tega davka ne bom plačal v dveh obrokih, t. j. 1. junija in 1. decembra leta 1921, ampak ga moram takoj v celoti plačati. Zakon dovoljuje le, da smem to davščino plačati maksimalno v 14. dneh, ne da bi me zadele izvršilne pristojbine.

Ako se mi torej odmeri neposredni davek za kako že minulo davčno leto, tedaj moram dotični davek v celoti takoj plačati.

Izjemo dela le vojni davek, ki se plača, če tudi zadeva že kako končano vojno leto, v zakonitih obrokih. Tako je postopati z ozirom na besedilo člena 60. zakona o davku na vojne dobičke, razglašene pod 173. naredbeno številko »Uradnega lista« št. 49. z dne 20. aprila 1920. Dotični člen se glasi:

Odmerjeni davek na vojne dobičke se mora plačati v treh obrokih, izmed katerih se mora prvi v znesku 50% odmerjenega davka poravnati v roku tridesetih dni potem, ko se je vročil plačilni nalog, drugi obrok v znesku 25% pa čez prihodnja dva meseca in poslednji obrok davka pa čez še nadaljna dva meseca.

Vzlic občinim plačilnim terminom pa ima stranka še vedno 14 dni časa, da poravna davke, ne da bi jo zadele kake izvršilne pristojbine. Zakon z dne 9. marca 1870, drž. zak. št. 23. pravi: »Ako se neposredni davkov itd. z dokladi vred ne poravna najpozneje 14 dni po

poteku vplačilnih terminov, tedaj se plačajo zamudne obresti.« Glede zamudnih obresti bomo obširneje poročali pozneje. Izvršilno postopanje se pa sme uvesti šele 4 tedne po poteku vplačilnega termina. Glej § 4. zgoraj navedenega zakona.

(Konec prihodnjic.)

Izvoz in uvoz.

Petrolej v lesenih sodih. Če se uvažajo petrolej v lesenih sodih, se mora odbiti 17 odstotkov na taro, od ostanka pa računati monopolno pristojbino.

Izvoz koruze dovoljen. Ministerski svet je na svoji seji dne 25. t. m. dovolil svobodni izvoz koruze brez omejitve, izvoz ovsa pa je dovolil v kontingentih. Za vse ostale predmete še vedno velja izdana prepoved izvoza. Le če se dokaže, da so bili ti predmeti natovorjeni pred 3. aprilom t. l. se izvoz dovoli. Smatra se, da je bilo blago natovorjeno, ako je bilo odposlano iz mesta, kjer je natovorjeno za kako tuzemsko postajo, na kateri se ima pretovoriti ali ocariniti. Dokazati se mora tudi, da je bila v tem slučaju osigurana valuta. Oves se sme izvažati tudi če ni bil natovorjen pred 3. aprilom, ako je bilo do tega dne oddano vojnemu ministru 10 odstotkov od nameravanega izvoza. Izvoz mora biti dovršen najkasneje do konca meseca junija.

Izvoz goveje živine in svežega mesa. Ministrstvo za finance je dalo carinarnicam sledeče predpise glede izvoza živine in svežega mesa: Izvoz govedi (bivolov) v živem stanju je dovoljen in sicer ako tehtajo komadi preko 500 kg. — Krave morajo biti vrnu tega preko 8 let stare, a biki čez 3 leta. Dovoljen je tudi izvoz svežega govejega (bivoljega) mesa od zaklane, očiščene in odrte govedi, ali ne po kilogramih nego po komadih. Radi tega se morejo v zaklanem, očiščenem in odrtem stanju izvažati samo taki komadi, ki se smejo izvažati tudi v živem stanju. Sicer se mora plačati carina po komadu brez ozira na težo mesa, ker se izvozna carina za živo govedo plačuje po komadih brez ozira na težo. Radi tega bodo carinarnice dovolile samo tedaj izvoz svežega mesa, ako se izvrši izvoz v celni komadih ali pa v polovicah in k večjemu v četrtinah, nikakor pa ne v manjših delih.

Izvoz konj. Gospodarsko-financijski komite je dovolil grški vladi, da kupi v naši državi 2000 konj in jih izvozi proti plačanju 2000 din. carine po komadu. Grška komisija, ki je določena za kupovanje konj v naši državi, dobi od našega ministrstva za poljedelstvo potrebna navodila iz katerih so razvidni kraji, v katerih je kupovanje konj dopustno.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Prodaja saharina na drobno. Mero-dajne oblasti so podelile pravico prodaje saharina na drobno tvrdki »Isis« d. d. za industrijo in promet droga i kemikalija v Zagrebu, Palmotičeva ulica 66. — Stranke, ki potrebujejo saharin za izdelovanje raznih živil in pijač, zamorejo s priloženim potrjenim prepisom obrtnega lista pri navedeni družbi naročiti potrebne količine saharina. Cena saharinu je sledeča: originalni paket od 5 gramov 12 K, 25 gr. 55 K, 50 gr. 110 K, 250 gr. 550 K. Denar za naročila in poštno pristojbino, ki znašajo do 3 kg teže 50 K, a za vsak nadaljni kg 10 kron več, naj se vpošljejo pri naročilu. Trgovci, ki žele prevzeti prodajo saharina na drobno (v originalnih paketih), naj se obrnejo na navedeno družbo, ki daje potrebne informacije.

Trgovska pogajanja. Na prvih sejah, ki so se vršile v svrhu sklepanja trgovske pogodbe, se je med našimi in italijanskimi delegati v glavnem razpravljalo o bazi, na kateri bi se sklenila pogodba. Italijanski delegati so stavili predlog, da naj bo bodoča trgovska pogodba sklenjena z dolgim rokom in da naj vsebuje večino točk iz onih pogodb, katere je Italija sklenila z Avstro-Ogrsko in Srbijo ter, da se zajamčijo vse one privilegije, katere je priznala Italiji bivša Avstro-Ogrska monarhija. Delegati so predlagali tudi, da se da Italijanom koncesija glede pobrežnega ribolova na vzhodni obali Jadranskega morja in da se dovoli svobodni razvoj italijanske trgovine v naši državi. Naši

delegati so seveda ter skromne želje Italijanov odločno zavrnili in predlagali, da bodi bodoča trgovska pogodba le provizorijnega značaja, ki bi za enkrat omogočila le obmen poljedelskih in industrijskih predmetov.

Industrija.

Prva sremiska tovarna vozov. V Vukovaru je osnovana nova tovarna vozov z glavnicco 1.200.000 K. Izdelovala bo vozove za gospodarske potrebe, težke vozove v industrijske svrhe in lahke vozove amerikalanskega tipa.

Novo podjetje v Požegi. V Požegi je protokolirana delniška družba Ziga Sternberg in drugi, ki se bo bavila z izdelovanjem žganja, slivovke, ruma, likerjev in drugih alkoholnih pijač — ter kisa. Družba bo trgovala z vinom in alkoholnimi pijačami na debelo, s poljskimi pridelki ter se bo bavila z mlinarskimi posli.

»Greinitz« industrija in trgovina z železom d. d. v Sarajevu. V Sarajevu se je vpisala v trgovski register delniška družba »Greinitz« industrija in trgovina z železom. Temeljna glavnicca znaša 6 milijonov kron.

Nemška industrija in sovjetska Rusija. Nemška industrija se bo v najkrajšem času popolnoma udomačila v Rusiji ter spodrinila druge države. Pred nekaj meseci je dobavila Nemčija Rusiji dele strojev za 50 odstotkov ceneje, kakor bi bile to storile Švedska in Anglija. Neka nemška tovarna, ki je meseca oktobra prevzela naročila, je decembra že odposlala v Rusijo 1500 ton železnega materijala, kar priča o zmoglosti konkurence tudi v hitrosti izdelovanja. Glavno je pa to, da Nemčija dobave kreditira, dočim druge države zahtevajo, da se blago plača vnaprej.

Lokomotive za sovjetsko Rusijo. Tvornice Škoda na Češkem bodo izdelale 1000 lokomotiv za Sovjetsko Rusijo.

Obrt.

Stavka stavbinskih delavcev. Radi meznega gibanja je 28. t. m. ob 10. uri dopoldne nenadoma in nepričakovano izbruhnila stavka delavcev. Do navedene ure so delavci še popolnoma mirno delali, ob desetih pa so na zahtevo organizacije nenadoma zapustili svoja mesta. Do pogajanj med delodajalci in delavci 28. t. m. ni prišlo. Sliši se, da zahtevajo delavci 190 odstotno povišanje.

Denarstvo.

Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana. Dne 28. t. m. se je vršil XXI. redni občni zbor Ljubljanske kredit. banke, katerega se je udeležilo znatno število delničarjev, ki so zastopali 65.309 delnic, tedaj nad polovico delniške glavnice. Predsednik banke, g. dr. Ivan Tavčar, je povdarjal v pozdravnem nagovoru, da praznuje banka dvajsetletnico svojega obstoja, pri kateri priliki se mora predvsem spominjati onih, ki so pripomogli do ustanovitve zavoda. Kot takega mora menovati pred vsem g. Ivana Hribarja, sedanjega poslanika kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi, čegar neumorni delavnosti in smotrenemu delu se je zahvaliti, da je prišlo do ustanovitve danes med največje denarne zavode v kraljevini spadajočega zavoda, G. poslanik Hribar pa ni bil le ustanovitelj, temveč tudi dolgoletni predsednik zavoda in baš prvi ugodni razvoj je najbolj njegovo delo. Ob ustanovitvi in prvem razvoju zavoda pa mu je stala ob strani vedno tudi Zivnostenska banka in njen generalni ravnatelj Josip Spitalsky, podpredsednik Ljubljanske kredit. banke. Ravno ob ustanovitvi, ko pri nas še ni bilo umevanja za slovensko denarstvo, je bila Zivnostenska banka, ki je priskočila na pomoč in dala podlago zavodu, istotako ga pa neumorno podpirala in za to gre ob dvajsetletnici tudi njej oziroma njenemu generalnemu ravnatelju Spitalskemu zahvala. Predsednik se je v nadaljnjem nagovoru spominjal preminulega dolgoletnega člana nadzorstva in uprave g. Frana Maljyja in preminulega predstojnika podružnice v Gorici, g. Teodorja Hribarja, nato pa poudarjal skliceva se na gg. delničarjem že itak znano tiskano letno poročilo za minulo dvajseto poslovno leto, znatno napredovanje banke v vseh panogah bančnega poslovanja in krasen uspeh ter veliki celokupni promet v letu 1920, ki je presegal ogromno svoto 36 milijard kron in bil tedaj skoro trikrat večji kot v minulemu letu. Na občnem zboru so bila podana delničarjem vsa zahtevana pojasnila in

se je na predlog nadzorstva izrekel upravnemu svetu absolutorij, istočasno pa izrekla ravnateljstvu in uradništvu zahvala. Delničarjem predložena bilanca izkazuje sledeče postavke v milijonih, poleg katerih navajamo napredek napra ml. 1919. Aktiva: Blagajna 19 milijonov (za 15 milijonov več), valute in devize 4 in tri četrt milijona (za 2 milijona manj), menice 17 milijonov (za 10 milijonov več), vrednostni papirji 47 in tri četrt milijona (za 30 milijonov več), dolžniki 535 imilijonov (za 240 mil. več), realitete 3 in en četrt milijona (za 1 mil. več), inventar 645.000 (za 400.000 več), konzorcijski računi 22 milijonov (za 20 milijonov več). Pasiva: Glavnica 50 milijonov (za 30 milijonov več), reserve 38 in pol milijona (za 30 in pol milijona več), pokojninski sklad 2 in pol milijona (za 2 milijona več), vloge 221 milijonov (za 73 milijonov več), upniki 363 milijonov (za 174 milijonov več), transsitne obresti 160.000 K, neizplačana dividenda 209.000 K, čisti dobiček vstevši prenos iz l. 1919 v znesku 265.404.55 K znaša 9.870.790 K (za 6.811.103 več kot leta 1919). Račun zgube in dobička izkazuje kot celotne prejeme 20.109.146 K (v l. 1919 5.795.244 K), od katerih odpade na donos obrestij 9.769.775 K (v l. 1919 3.126.473), na iznos bančnih poslov 10.039.585 K (2.512.525), na iznos realitet 34.382 K (39.892), in na prenos dobička iz l. 1920 265.404 K (116.354). Prejemkom stoji nasproti izdatki za upravne stroške 1.755.806 K (426.654), za plače 5.992.702 K (1.455.451), za davke in pristojbine 2.439.248 K (821.913), odpis inventarja 30.600 K (31.339). Občni zbor je določil od čistega dobička, poleg statutarjih tiantjem upravnemu svetu in nadzorstvu, 5.000.000 K za izplačilo 12 in pol odstotne dividende, 2.500.00 K za dotacijo rezerv, 300.000 K za dotacijo pokojninskemu skladu 250 tisoč K za remuneracije uradništvu. Nadalje je dodelil 500.000 K za ustanovitev Jubilejnega podpornega fonda za uradništvo ob 20-letnem obstanku banke in 150.000 K za dobrodelne svrhe. Ostanek 336.792.35 K se prenese na novi račun. Izplačevanje 12 in pol odstotne dividende za l. 1920 in sicer proti kuponu šte. 20 v znesku 50 K na delnice prejšnjih emisij in 25 K za delnice zadnje emisije se vrši počenši s 1. majem t. l. pri centrali v Ljubljani in podružnicah v Splitu, Sarajevu, Celju, Mariboru, Ptuj, Brežicah, Trstu, Gorici in Borovljah, nadalje pri Hrvatski Trgovinski banki v Zagrebu in pri Zivnostenski banki v Pragi in njeni podružnici na Dunaju. Nadalje je pooblastil občni zbor upravnih svet, da prevede, ako bi bilo to v korist daljni razvoj, v lastnem delokrogu v primernem času zvišanje delniške glavnice od 50.000.000 K na 75.000.000 K. Pri dopolnilnih volitvah v upravni svet sta bila gg. dr. Karel Triller in Urban Zupanec zopet izvoljena, na novo pa gg. Fran Bonač, Ivo Jelačin, Ivan Korenčan, dr. Edo Šlajmer in nadravnatelj Ladislav Pečanka; kooptirani upravni svetnik dr. Alojzij Kokalj je bil kot tak potrjen. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. dr. Fran Cerne, Eugen Legat, dr. Peter De Franceschi, August Jenko in A. Škof. Slavnostna položitev temeljnega kamna za novo zgradbo Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Ob mnogobrojni udeležbi delničarjev Ljubljanske kreditne banke je bil 28. t. m. ob 5. uri popoldne slovesno položen temeljni kamen za novo zgradbo Ljubljanske kreditne banke. Pri tej priliki je g. podpredsednik Ljubljanske kreditne banke, dr. Triller v kratkem govoru povdarjal zaupanje delničarjev, previdno delovanje uprave in brezprimerno marljivost uradništva, ki so pripomogli, da se je položil temeljni kamen nove veličastne zgradbe, ki bo v bodočnosti mejnik razvoja ne le Ljubljanske kreditne banke, marveč tudi mejnik gospodarskega razvoja mesta Ljubljane. Nato je g. podpredsednik Spitalsky, generalni ravnatelj Zivnostenske banke v svojem govoru povdarjal pomen tega slovesnega momenta in pripomnil, da leži en del zasluge za to novo zgradbo tudi na bratskem, čehoslovaškem narodu, ki v politični in gospodarski vzajemnosti deluje in bo vztrajno deloval z brati Jugoslavlani. Novo zgradbo bo za razcvit Ljubljane največjega pomena in bo najmodernejša stavba svoje vrste v celi kraljevini.

Izplačevanje državnih bonov v kronah in v dinarjih. Finančni komite mi-

nistrov je pooblastil finančnega ministra, da od 1. maja naprej izplačuje državne bone v kronah in dinarjih. Za bone, ki so izstavljeni pred 15. okt. 1919 se bo na zahtevo izplačevalo poleg glavnice še 6 odstotkov za šest mesecev.

Promet beogradske borze. L. 1920 je znašal promet beogradske borze 642,723.358.03 dn. Promet deviz je znašal 322,366.130.88 din., promet valut pa 311,580.069.65 din. Čisti dobiček borze, ki je desetkrat večji kot je bil l. 1919, znaša 349.383.12 din.

Promet novčanic naše državne Narodne Banke je znašal 15. aprila t. l. 3.697.458.180 din. Med 8. in 15. t. m. se je torej zmanjšal za 15.209.730 din.

Carina.

Znižanje carine. Gospodarsko-finančni komite je sklenil znižati carino na življenjske potrebe, katere uvaža mednarodni Rdeči križ za ruske begunce.

Davki.

Novi davki. Iz Belgrada javljajo: Finančni minister Kumanudi je sklical vse člane finančnega sveta h konferenci, ki se je vršila 27. t. m. v Beogradu in na kateri se je razpravljalo o proračunu novih davkov in o kaznih onim, ki zatajujejo svoje dohodke.

Promet.

Promet z Italijo ustavljen. Prometno ravnanje južne železnice poroča, da je radi stavke železničarjev v Italiji, ustavljen ves osebni in tovorni promet z Italijo. Brzovlaka 14 A in 15 A sta ustavljena, osebni vlaki pa vozijo le do Rakkeka.

Znižane vozne cene za posetitelje razstave v Pragi. Uprava praške jesenske razstave bo inozemskim posetiteljem razstave izposlovala znižano vozno ceno.

Tranzit preko Soluna. Da se pospeši razvoj tranzitne trgovine med Grško in našo državo, je grški minister inanc odredil sledeče: 1. da se dovoli v Solunu izkrcavanje blaga, ki je namenjeno v kraljevino SHS brez vsakih formalnosti, 2. da veljajo potrdila beogradske trgovsko-obrtniške zbornice kot dokaz, da je blago v resnici namenjeno za Jugoslavijo. Ta potrdila bodo tudi podlaga za dovoljevanje tranzita.

Zvišanje telef. in nekaterih brz. pristojbin. Pošt. ministrstvo je odredilo te izpremembe in zvišbe pristojbin. Letne naročn. prist. se zvišajo tako-le: A) Pri omrežju z več kakor 500 telefonskimi naročniki: a) hoteli, trgovine, banke in hranilnice plačajo 2500 dinarjev (10 tisoč kron) naročnine na leto; b) restavracije, kavarne, sladičarne, bufeti, bari, pivnice, trgovine, agenture, menjalnice, gledališča orfeji, bioskopi plačajo 2000 dinarjev (8000 kron) na leto; c) delavnice, skladišča, podjetniške in inženirske pisarne 1800 dinarjev (7200 kron) na leto; d) odvetniške in ekonomske pisarne, veleposestva, mestna podjetja (tramvaji, elektrarne itd.), lekarne, tiskarne, penziji, klubi, potem društva in vsi ostali prostori za javne sestanke plačajo 1500 dinarjev (6000 kron na leto); e) zdravniki s privatno prakso plačajo 1000 dinarjev (4000 kron) na leto; f) novinarska uredništva 800 din. (3200 kron) na leto; g) zasebniki, državne in samoupravne oblasti, gasilna društva, književna društva 500 din. (2000 K na leto); h) za telefone postavljene v zasebnih stanovanjih drž. uradnikov in narodnih poslancev, je plačati 400 din. (1600 K) na leto; i) poštni in brzovojni uradniki in dobrodelna društva, ki delujejo v obči blagor, plačajo 200 dinarjev (800 kron) na leto. — B) Za telefonske postaje v omrežju z manj kakor 500 telefonskimi naročniki plačajo: a) 2000 dinarjev (8000 kron); b) 1500 dinarjev (6000 kron); c) 1200 dinarjev (4800 kron); d) 1000 dinarjev (4000 kron); e) 600 dinarjev (2400 kron); f) 500 dinarjev (2000 kron); g) 400 dinarjev (1600 kron); h) 300 dinarjev (1200 kron) in i) 150 dinarjev (600 K) na leto. Pristojbina za napravo novih naročniških postaj vseh gori navedenih vrst se zviša s prvim majem 1921 od 350 dinarjev na 600 dinarjev (2400 K). Poštni in brzovojni uradniki plačajo polovico pristojbine za napravo telefona. Premestitve glavnih telefonskih postaj, sporednih aparatov in signalnih zvoncev v istem posloppu ali na istem zemljišču vrši se proti doplačilu takse 120 din. od enega aparata. Izmena aparatov pokvarjenih brez krivde naročnikov

ve se izvrši brezplačno. Pristojbina za pogovore iz celice v krajevnem prometu znaša torej 1 dinar (4 krone). Pristojbine za medkrajevne telefonske pogovore v tuzemskem prometu so te-le: V I. pasu (do 100 km) 3 din. (12 kron), v II. pasu (nad 100 do 200 km) 5 din. (20 K), v III. pasu (nad 200 do 400 km) 7 din. (28 kron), v IV. pasu (nad 400 km) 8 din. (32 kron). Brzovojne pristojbine pa se zvišajo tako, da se a) v notranjem prometu plača za vsako brzovojko razen redne pristojbine še po 1 dinar (4 K) kot osnovna pristojbina; b) pri plačevanju brzovojnih pristojbin v inozemskem prometu je s 1. majem 1 frank enak 4 dinarjem ali 16 kronam. Od 1. maja dalje je treba torej pristojbine, navedene v »Pristojbeniku« za inozemski promet, mnoziti s 16, da dobimo pristojbine v kronski veljavi. Vse te izpremembe stopijo v veljavo dne 1. maja t. l., dosedanjí telefonski naročniki pa plačajo zvišano naročnino šele od 1. julija 1921.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zasliševanja interesentov v Beogradu glede varstva carine. Glasom obvestila ministrstva trgovine in industrije, oddelek Ljubljana se bodo v Beogradu zaradi sklepanja trgovskih pogodb z Italijo vršile od 2. maja do 10. maja t. l. zasliševanja industrijskih interesentov glede varstva uvozne carine. V zmislu poziva generalnega direktorja carine v Beogradu vabi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, da vsi interesenti industrije po strokah posujejo svoje predstavnike v Beograd v ta namen, da bodo ponovno zaslišani o potrebnem varstvu glede uvoznih carin za njihove industrije. Zasliševanje predstavnikov v napominanem zmislu se prične dne 2. maja t. l. in bo trajalo do 10. maja t. l. Industrija naj se po strokah združi, določi predstavnike in jih pošlje k zasliševanju.

Tovorni listi. Obratno ravnanje južne železnice naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da so sedaj vse vrste tovornih listov v vsaki množini na razpolago. Interesente opozarjamo, da je te tovarne liste dobiti pri Obratnem ravnanstvu južne železnice v Ljubljani.

Naslovna knjiga angleške industrije. Agenturna tvrdka R. L. Wedgwood v Yorku je poslala trgovski in obrtniški zbornici nekaj iztisov naslovne knjige angleške industrije. Interesenti, ki se za ta naslovnik zanimajo, ga dobe v zbornični pisarni, dokler zaloga traja, brezplačno.

Dobava, prodaja.

Dobava raznega materiala. Uprava kralj. arzenala v Tivtu razpisuje na 25. maja t. l. ofertno licitacijo za nabavo raznega materiala, katerega potrebuje gradilnica ladij. Potrebno blago se deli v sledeče skupine: 1. sukno, platno, vrvi in material za tapetniška dela. 2. električni material za odgovarjajočim orodjem. 3. Kemikalije. 4. Gradbeni material. 5. Les. 6. Barve. 7. Mizarsko in gradbeno orodje. 8. Kline in žebli. 9. Pločevina in železni facon. Podrobneje podatke daje mornariška postaja v Zagrebu, Nova ves br. 18.

Javna prodaja travkov, klobukov, tkanine itd. Ljubljanska glavna carinarnica bo dne 25. maja t. l. ob desetih prodajala na javni dražbi: 1. 10 kg bombaževih travkov, tkanih, pobarvanih, v vrednosti 2000 din. 2. 3 kg volnenih travkov, tkanih, pobarvanih v vrednosti 1000 din. 3. 2 kg polsvilenih travkov pobarvanih, v vrednosti 1000 din. 4. 3 in pol kg polsvilenih travkov, pobarvanih, v ripsu izdelanih, v vrednosti 1000 din. 5. 1 kg svilenih travkov, pobarvanih, v vrednosti 400 din. 6. 2 kg (17) ženskih klobukov, opremljenih, v vrednosti 1000 din. 7. 1 kilogram šivanega blaga iz gladke bombaževe tkanine, v vrednosti 400 din. 8. 2 kg gladke bombaževe tkanine, v vrednosti 200 din. 9. 650 gramov svilene tkanine, v vrednosti 400 din. 10. 700 gramov povošenega platna v kosu, v vrednosti 100 din. 11. Kovčeg iz mehkega lesa, v vrednosti 100 din.

Licitacija žarnic. Glavna ljubljanska carinarnica bo dne 5. maja t. l. ob petnajstih v carinskem skladišču na javni dražbi prodajala netto 16 kg električnih žarnic v vrednosti (756) sedemstošestdeset dinarjev.

Prodaja lesa. Veleposestvo kneza Windischgrätza Slatina-Bogensperk prodaja okoli 200 kubičnih metrov hrastovega okroglega lesa najboljše kakovosti. Natančna pojasnila daje gozdna uprava Slatina, pošta Smarino pri Lajcu.

Prodaja drv za kurjavo. 10. maja t. leta bo tekom dopoldneva prodajal državni gozd. urad v Vinkovcih 6142 kubičnih metrov drv za kurjavo. Drva so zložena na Velikem Strugu, ki je oddaljen 5 km od savskega brega. Drva, ki so večji del hrastova, jasenova in grabrova se cenijo na 100 K za kubični meter. Ponudbe morajo biti dobro zapečatene in kolekovane po predpisih. Kavcija znaša 62.000 K, ki naj se vložijo v gotovini ali v vrednostnih papirjih. Podrobnosti se zve pri omenjenem uradu in pri državnem gozdarstvu v Novi Gradiski.

Dobava desk. Nabavilo se bo 29.850 komadov desk iz mehkega lesa za potrebe ljubljanske tobačne tovarne. Razprava se vrši 10. maja v Beogradu. Natančnejši dobavni pogoji in vsa druga potrebna informacija se dobi v pisarni uprave državnih monopolov v Beogradu. En izvod dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. (Št. 3369).

Nabava za delavnico. Uprava državnih monopolov bo nakupila potom ofertne licitacije 10. maja sledeče: 1. eno kompletno delavnico za stereotipiranje; 2. eno kombinirano stereotipijo; 3. štiri avtomatične stroje za perforiranje z elektro-motorji; 4. dva avtomatična stroja za rezanje papirja; 5. en avtomatičen stroj za brušenje nožev z elektro-motorji ter drugimi deli in potrebščinami za navedene stroje. Licitacija se bo vršila v pisarni industrijskega oddelka uprave drž. monopolov, kjer se dajejo tudi natančnejši podatki.

Razno.

Trgovska pogajanja naj se prekinejo? Narodni poslanec Ivo Lovričević je predlagal ministrskemu predsedniku in ministru zunanjih del g. Nikola Pašiću, da prekine trgovska pogajanja za toliko časa, dokler Italija ne izpolni obvez, katere je podpisala v rapalski pogodbi.

Zastopnik se išče. Cenoslovaška tvornica Ludvik Schmidinger, tovarna železnice, išče zanesljivega zastopnika z imenovne stroke. Interesenti naj se zgledajo pri tukajšnjem konzulatu C. S. Republike.

Izložbena okna. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, ima v svojih lokalih lepa izložbena okna, v katera bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke, naj se obrne ustmeno ali pismeno na navedeni naslov, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

Razširjenje zagrebskih železniških postaj. Gospodarski komite ministrov je sklenil, da se v svrhu hitrejšega carinjenja razširita železniški postaji v Beogradu in Zagrebu, da se za vojsko nabavi perilo v državi, da se tovarni v Dugi Resi da 10 odstotkov večja cena, kakor je najmanjša ponudba iz inozemstva, in da se razširi solarna v Kreki (Tuzla), da se pokrije potreba vse države.

Stavka strojevodij v Ameriki. Iz Newyorka se poroča o veliki stavki strojevodij, katere se bo udeležilo več kot 150.000 uslužbencev trgovske mornarice. Stavka je napovedana na 1. maja t. l.

Tržna poročila.

Poljski pridelki.

Vukovar. 23. 4. Po 100 kg. Pšenica K 980 do 1000. rž K 800 do 850, ječmen K 450 do 460, oves K 340 do 350, fižol K 400 do 450, bob K 450 do 460, koruza K 360 do 380.

Novi Sad. Pšenica K 970 do 1000, rž K 810 do 820, ječmen K 520 do 530, oves K 360 do 380, koruza K 380 do 400, moka 0 K 14'80.

Kolonijalno blago.

Sladkor: London po cwt. West Indian crystall, skladišče 66/— bis —/—, Tates Brownish bis good coloury pieces 53/—, Lylles yellow crystals 50/—, Muscavadoes 50/— bis —/—, Tates castor 73/—, cubes no. 1, 73/—, crushed 69/6, fine granulated 69/—, whitte pieces 63/—, Lylles 68/6.

Kava. Amsterdam. Java Robusta, zelenkasta 27 1/2 cts., rumenkasta

28 1/2—29 cts loko, Java Liberia 32 cts. fob. Surinam Liberia 31—32 cts. fob. Java rumena 76—79 cts. fob.

Čaj. London. Po lb. Indian common leaf 4 1/2 d.

Riž: Amsterdam. Cene so se nekoliko znižale. Burmah št. 2 17'50 hol. fr. cif Hamburg.

Hmelj.

Žatec, dne 21. 4. 1921. Situacija na hmeljskem trgu je neizpremenjena, cene le bolj nominalne, 1500 do 1600 č. K. za 50 kg. Konečno razpoloženje mlačno, cene padajoče.

Semena.

Ljubljana. 27. 4. 21. Semenska kupcija se je vsled dolgotrajne suše zelo zakasnila in že dolgo ni pomniti v tem poznem času tako živahne trgovine! To živahnost je še posebno pospešilo zadnje deževno vreme, kakor tudi to, da pridelovalec z gotovostjo računa, da je zopet nastopila po nemirnih časih doba mirnega dela. Najboljši dokaz tej razveseljivi ugotovitvi pa je, da se je leto vkljub zelo obilnemu domačemu pridelku najmanj štirikrat toliko poljskih semen razpečalo in posejalo, kot zadnja leta. Največ posla je bilo pretkati teden z lucerno in črno deteljo: naročila dohajajo še vedno, cene pa se niso spremenile ter stane lepo blago: plombirana črna detelja K 44., lucerna italijanska vkljub visokemu kurzu lire K 52., inkarnatka K 8., laška ljujka K 22., mačji rep K 24., laneno seme K 10., semenska ajda K 8.

Vukovar po kg lucerna K 65 do 70, repa K 30 do 40, trava K 45 do 50.

Kovine.

London. Po toni f. št. baker Standard cash, 69, elektroitični 69'26, kositar cash, skladišče 157'5 na trimesečni rok 161. Svinec foreign, near dates 20'15, angleški 22'5, nikel 200, antimon best brandes 42. Kositarne plošče prompt franko postaja 26'6.

Berlin. V markah. Cink 645 (660), za maj 620 (630), za juni 620 (620), svinec 500 (515), mehak svinec 480 (500), kositar 41'50 (42), baker katode 16'75 (17'25), wire 17'50 (18), živo srebro 73 (77), antimon 6 (6'75).

Borza.

28. marca.

Zagreb. Devize: Berlin 221 do 222'25, Rim 682 do 686, Newyork 138'75 do 139, Praga 193'75 do 194, Švica 2450 do 2470, Dunaj 21'70 do 21'75, London 561, Pariz 1065 do 1070, Budimpešta 54'50 do 56. Valute: dolar 137'75 do 138, avstr. krone 23, levi 170, rublji 60 do 65, češke krone 192, franki 1050, napoleonori 480, marke 219 do 222, leji 220, lire 665 do 670, turške zlate lire 512. Blagovna borza: kornuza 460, oves 425 do 430, moka nularica 1550, vse ostale vrste po eno krono ceneje.

denar biago
Ljubljanska kredit. banka 975 —
Trgovsko-obrtna banka . 405 410
Jadranska banka . . . 1950 2000

Beograd. Borza je zaradi pravoslavnihi velikonočnih praznikov zaprta do srede.

Dunaj. Devize: Zagreb 454'50 do 458'50, Beograd 1810 do 1830, Berlin 1027 do 1033, Budimpešta 257'75 do 259'75, London 2615 do 2635, Milan 3192'50 do 3212'50, Pariz 4902'50 do 5032'50, Praga 900 do 906, Varšava 77'75 do 79'75, Cürich 11537'50 do 11587'50. Valute: marke 1027 do 1033, funti 2610 do 2630, francoski franki 4985 do 5025, lire 3185 do 3205, dinarji 1802 do 1822, poljske marke 78'75 do 80'75, švic. franki 11500 do 11550, čehoslov. krone 900 do 906.

Avstr. krona renta . . . 109'75
" majska renta . . . 109—
Ogrska krona renta . . . 257—
V. avstr. vojno posojilo . . . 81—
Turške srečke . . . 4000—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind. 1745—
Anglobanka . . . 1910—
Bankverein . . . 1332—
Länderbank . . . 2822—
Avstro-Ogrska banka . . . 4930—
Bosanska zemaljska banka . 1648—
Živnostenska banka . . . 3702—
Državne železnice . . . 2282—
Lombard . . . 3200—
Alpine-Montan . . . 7925—
Praška železna industrija . . 14000—

Trboveljska premogokopna . 3580—
Leykam, papirnica . 3000—
Kranjska železna industrija . 10000—

Praga. Devize. Berlin 114'25 do 115'75, Zürich 1288'50 do 1294'50, Milan 356 do 358, Pariz 555'50 do 558'50, London 290'75 do 292'75, Beograd 206 do 208, Dunaj 10'61 do 11'61, Varšava 8'37 do 9'37, Zagreb 51'25 do 52'25, Budimpešta 28 do 29. — Valute: marke 114'25 do 115'75, švic. franki 1283'50 do 1286'50, lire 353 do 355, funti 288'75 do 290'75, dinarji 197 do 199, avstrijske krone 10'61 do 11'61, poljske marke 8'37 do 9'37.

Cürich. Devize: Berlin 8'95, London 22'68, Pariz 43'25, Milan 27'82, Praga 6'90, Budimpešta 2'20, Zagreb 4, Varšava 0'70, Dunaj 11'525, avstrijske žigosane krone 0'95.

Prodajam franko vagon, postaja Semič večjo količino

bukovega oglja.

kg a 1'70 K.

Petschauer, Čermošnjice.

Proda se večja množina priznana dobrega kamniškega mizarškega kleja

Ponudbe z vzorci daje tvrdka

Ant. Stergar, Kamnik.

Proda se večja množina različnih potrebnosti za krojače in čevljarje.

Informacije pri Vojaški intendanci za Slovenijo, St. Peterska vojašnica, soba štev. 81, dne 3. in 4. maja dopoldne.

Manufakturna trgovina na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304. 19, 11—11

Dovoljujemo si naznanjati vsem cenjenim tvrdkam, da smo prevzeli od

Tiskarne Sava zadruga z om. zavezo v likvidaciji

tiskarno,

isto na novo opremili ter povečali. Izvršujemo vsa v tiskarsko in knjigoveško stroko spadajoča dela najhitreje in najceneje. — Priporočamo tudi svojo knjigarno ter trgovino s papirjem.

Tiskarna Sava v Kranju, delniška družba.

Najceneje in dobro kupite
bencin
petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolinej
kolomaz
pri **Dravogradski rafineriji mineralnega olja**
MARIBOR.

Prva jugoslovanska tovarna tehnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Večja množina dobre vrste visokih

platnenih čevljev

z najboljšimi usnjenimi podplati, v vseh velikostih **se proda** v klobučarni

W. Leyrer

Maribor, Gosposka ulica 22.

Firnež dvakrat kuhan, najb. kakovosti in mrzlo prešano laneno olje

po dnevnih, jako zmernih cenah nudi

Zadruga olja in firneža

reg. z. z. o. z.

Medvode, Slovenija.

Ugodna prilika.

Zaradi preselitve nudim trgovcem razne šolske, pisarniške in druge papirne potrebščine po izdatno znižani ceni. Posebno velika zaloga je pisarniškega papirja v mapah in kasetah, ter kuvertov razne velikosti.

Šolski zvezki, trgovske knjige in drugi papirni izdelki domačega izvora vedno v zalogi.

Vilko Weixl

knjigarna, veletrgovina papirja in knjigoveška industrija

MARIBOR, Glavni trg 22.

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko.

JOS. RAVNIKAR

Manufaktura.

LJUBLJANA, Dunajska cesta,

poleg Bavarskega dvora.

Papir uradni, trgovski, pismeni, ovojni, svileni, prepisni, ogljeni itd., pisarniške in šolske potrebščine, kuverte, vse vrste umetniške razglednice kupite najceneje pri tvrdki

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana

Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.

Na drobno. Na debelo.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen) nasproti Križanske cerkve.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Šolske potrebščine. - Razglednice.

106, 52—18

Na debelo. Na drobno.

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar in ličar 16, 52—8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago za portale in prodajalne.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. na tr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52—16

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatom na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna modelov, **slamnikov** Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slamniki v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

„ORIENT“

držba z o. z.

preje

Brata Eberl in Jančar & Co.

Ljubljana - Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

PNEUMATIKA

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodsvetska cesta št. 14.

A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10
Veletrgovina z manufakturo in pleteninami
Priporoča
SVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIM, MOŠKIM
IN OTROČJIM NOGAVIC.
K bližajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, dalje večje partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, rujavi in beli barvi. Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbalkan.

6, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zaccarinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selfive s patent. pohištenimi vozovi na vse strani.
Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tlorom južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobinjski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljubomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Edina razprodaja vseh vrst

**specijalnega
mavca - gipsa**

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puchberg,
Auseewiesen etc., nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Dve novi knjigi:

Bartulović Niko:

Ivanjski krijesovi

Novele. — Cena K 36.—.

Daudet Alphonse:

Grieh žene

Roman. — Cena K 48.—.

Po povzetju jih razpošilja:

»**TIPOGRAFIJA**«

grafičko-nakladni zavod d.d.

ZAGREB

Preradovičev trg 9.

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini
pisarniški, dokumentni in
srednje fini koncept, barvan
(Kouleur) in tiskovni papir,
karton za dopisnice, pivnik.
Celulozni, Havana (za mast)
in navadni omotni papir. Pi-
semski papir v kartonih in
mapah, ter zavitke. Lepenke
belo in ružavo.

COLONIALE OLANDESE - TRST

oddaja 20.000 kg

la. angl. kristal. BORAKSAv vrečah brutto per netto franko zacarinjeno od skla-
dišča Ljubljana po Lit. 5.— za kg.

Pri prevzemu najmanj 1000 kg po Lit. 4.80 za kg.

Vpraša se pri

JADRANSKI BANKI, podružnici Ljubljana

Komisijski oddelek.

Medić, Rakovec & Zankl,prej:
A. Zankl
sinovi.**Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.**

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavi: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
olje, karbolne, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Priporoča se trdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloge**šivalnih strojev**

igel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
olje ter potrebščine za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Veletrgovina

A. Sarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

In deželne pridelke
raznovrstno rudninsko

22, 10—10 **vodo,**

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Zahtevajte povsod

ILIRIJA**kremo za čevlje**

dalje Ilirija čistilo in čistilni pra-
šek za kovine, parketno voščilo,
lak za usnje, vaselin in kolomaz

iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana -- Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.

102, 20—11

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavi: GRELIČ.

Telefon interurb. št. 246.

Zahtevajte cenike!

Sprejema vloge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,

Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.

Poslovne zveze z vsemi večjimi
kralji v tu- in inozemstvu.